

การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์

การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน*

A STUDY OF THE COMPETENCY COMPONENTS OF EARLY CHILDHOOD TEACHERS IN ORGANIZING LEARNING EXPERIENCES BASED ON THE HOLISTIC CHILD DEVELOPMENT CONCEPT UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION

ปริมกุลรักษ์ ชัยภัทรวรรณ^{*}, ธิดาวัลย์ อุ๋นกอง, วัชร จตุพร, นริศรา เสือคล้าย

Primkunlarak Chaipatwaratchaya^{*}, Thidawan Unkong, Watchara Jatupon, Narisara Suaklai

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา พะเยา ประเทศไทย

School of Education, University of Phayao, Phayao, Thailand

^{*}Corresponding author E-mail: phimmy.pt@gmail.com

^{*}Tel: 086-965-9142

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แม้ว่าสมรรถนะครูได้รับการกล่าวถึงแพร่หลายในระดับสากล แต่ยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ยืนยันโมเดลโดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ในบริบทโรงเรียนเอกชนไทย กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูปฐมวัยจำนวน 360 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ CFA โดยใช้โปรแกรม R และ Jamovi โมเดลสมรรถนะครูปฐมวัย (COMP) ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม (HD), การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ (IL), การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม (AM), การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน (SE), การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง (HA) และ การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน (FC) ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 1) การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม 2) วางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน 5) การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง และ 6) การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน โมเดล CFA มีความสอดคล้องกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ ($\chi^2/df = 1.91$, CFI = 0.986, TLI = 0.985, RMSEA = 0.05, SRMR = 0.04) โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกด้านมีนัยสำคัญและอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (0.70 - 0.97)

คำสำคัญ: สมรรถนะครูปฐมวัย, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน, การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม, โรงเรียนเอกชน

Abstract

This study aimed to examine the components of early childhood teachers' competencies in organizing learning experiences based on the holistic child development approach in private schools under the Office of the Private Education Commission. Although teacher competency has been widely discussed at the international level, few studies have validated a competency model using Confirmatory Factor Analysis (CFA) in the context of Thai private schools. The sample consisted of 360 early childhood teachers selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and CFA with R and Jamovi software. The Early Childhood Teacher Competency Model (COMP) comprised six key components: Holistic child development (HD), Planning and organizing integrated learning experiences (IL), Designing diverse activities and using appropriate materials (AM), Creating a learning environment that promotes comprehensive development (SE), Authentic holistic developmental assessment (HA), and Building collaboration with families and communities (FC). The findings revealed that the components of early childhood teachers' competencies in organizing learning experiences based on the holistic child development approach under the Office of the Private Education Commission consisted of: 1) Holistic child development, 2) Planning and organizing integrated learning experiences, 3) Designing diverse activities and using appropriate materials, 4) Creating a learning environment that promotes comprehensive development, 5) Authentic holistic developmental assessment, and 6) Building collaboration with families and communities. The CFA model demonstrated a good fit with the empirical data ($\chi^2/df = 1.91$, CFI = 0.986, TLI = 0.985, RMSEA = 0.05, SRMR = 0.04). All factor loadings were statistically significant and within acceptable criteria (0.70 - 0.97).

Keywords: Early Childhood Teacher Competency, Confirmatory Factor Analysis, Holistic Child Development, Private Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคปัจจุบันเผชิญบริบทที่สลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้บทบาทของครูมีได้จำกัดอยู่เพียงการดูแลเด็กหรือถ่ายทอดความรู้ตามกิจวัตรประจำวันอีกต่อไป แต่ต้องสามารถออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมและความคาดหวังที่เพิ่มสูงขึ้นจากผู้ปกครอง ในลักษณะดังกล่าว Rodiah, R. et al.

กล่าวว่า การตัดสินคุณภาพการศึกษาปฐมวัยจึงไม่อาจพิจารณาเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก หากแต่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ สมรรถนะ (Competency) ของครูในฐานะปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม (Rodiah, R. et al., 2024) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ กันตวรรณ มีสมสาร, สมปรารถนา ประสิทธิ์ นักวิชาการไทยที่ชี้ว่าสมรรถนะครูมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับคุณภาพของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้ทักษะวิชาชีพเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการวางรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กในระยะยาว (กันตวรรณ มีสมสาร, 2560); (สมปรารถนา ประสิทธิ์, 2561)

McClelland, D. C., Spencer, L. M. & Spencer, S. M. ได้กล่าวถึง กรอบแนวคิดด้านสมรรถนะอธิบายประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานผ่านการบูรณาการองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) ซึ่งแสดงออกในรูปของพฤติกรรมการทำงานที่สามารถสังเกตและประเมินได้ แนวคิดดังกล่าวได้รับการเสนอและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (McClelland, D. C., 1973); (Spencer, L. M. & Spencer, S. M., 1993) ต่อมาได้กลายเป็นกรอบอ้างอิงสำคัญในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัยให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของบริบทการศึกษา ในช่วงที่ผ่านมา งานวิจัยในระดับนานาชาติของ Copple, C., & Bredekamp, S., OECD. ได้ต่อยอดแนวคิดนี้ผ่านการพัฒนาแนวทางปฏิบัติและมาตรฐานสมรรถนะครูที่มุ่งเน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก (Copple, C. & Bredekamp, S., 2021); (OECD, 2019) ขณะเดียวกัน งานวิจัยในประเทศไทยของ ศิริพร ธรรมรักษ์, อัญชลี สงวนนาม ได้เสนอแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและองค์รวมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างสมดุลทุกมิติ (ศิริพร ธรรมรักษ์, 2562); (อัญชลี สงวนนาม, 2564) เมื่อพิจารณาร่วมกัน แนวคิดและข้อเสนอเหล่านี้สะท้อนว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพจำเป็นต้องก้าวข้ามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านไปสู่สมรรถนะเชิงบูรณาการที่หลอมรวมความเข้าใจในตัวเด็กเข้ากับกลยุทธ์ทางวิชาชีพของครูอย่างเป็นระบบ

อย่างไรก็ดี Carne, P. M. et al. ได้กล่าวว่าแม้จะมีกรอบแนวคิดและมาตรฐานสมรรถนะเป็นทิศทางรองรับแล้ว ในทางปฏิบัติยังประสบความท้าทายในการถ่ายทอดแนวคิดเชิงนามธรรมเหล่านี้ ให้กลายเป็นโครงสร้างสมรรถนะที่ชัดเจน วัดผลได้ และเหมาะสมกับบริบทเฉพาะ เช่น โรงเรียนเอกชนที่มีเงื่อนไขซับซ้อน เมื่อพิจารณาในเชิงระเบียบวิธีวิจัย พบว่า งานจำนวนมากยังคงมุ่งอธิบายเชิงแนวคิดหรือใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลัก จึงยังขาดหลักฐานเชิงปริมาณที่ยืนยันความตรงเชิงโครงสร้างของสมรรถนะดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะงานที่ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมรรถนะกับสภาพจริงในบริบทเฉพาะ (Carne, P. M. et al., 2024)

ดังนั้น ช่องว่างทางวิชาการดังกล่าวเมื่อพิจารณาในบริบทโรงเรียนเอกชนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตัวทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาและการบริหารที่ต้องรับมือกับการแข่งขันสูงและความคาดหวังจากผู้ปกครองอย่างเข้มข้น ทำให้ครูปฐมวัยในภาคเอกชนเผชิญเงื่อนไขการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากสถานศึกษาของรัฐอย่างชัดเจน งานวิจัยฉบับนี้จึงมุ่งตรวจสอบและยืนยัน โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ในโรงเรียนเอกชนสังกัด สช. โดยอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อกำหนดชุดสมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนาเด็กแบบองค์รวม ซึ่งจะเป็นเครื่องมือสนับสนุนการกำหนดนโยบายและพัฒนาวิชาชีพครูในบริบทนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวทางการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลจากครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยที่กำหนดขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ทั่วประเทศ

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการ สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) โดยพิจารณาตามภูมิภาคของประเทศไทย เพื่อสะท้อนความหลากหลายของประชากร กำหนดขนาดตัวอย่างตามแผนที่ 370 คน และสามารถเก็บข้อมูลได้จริง จำนวน 360 คน ซึ่งผู้เข้าร่วมทั้งหมดมีคุณสมบัติเป็นครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนสังกัด สช. และมีประสบการณ์การทำงานอย่างน้อยหนึ่งปี อัตราการตอบกลับเท่ากับ 97.3% ซึ่งถือว่าสูงและอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการ สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) โดยพิจารณาตามภูมิภาคของประเทศไทย เพื่อสะท้อนความหลากหลายของประชากร กำหนดขนาดตัวอย่างตามแผนที่ 370 คน ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยอิงตามข้อเสนอเชิงระเบียบของ Hair, J. F. et al., Kline, R. B. วิธีที่แนะนำให้มียังจำนวนตัวอย่างอย่างน้อย 200 คนขึ้นไป หรือมีอัตราส่วนจำนวนตัวอย่างต่อจำนวนตัวแปรสังเกตอย่างน้อย 5:1 สำหรับโมเดลการวัดที่มีระดับความซับซ้อนปานกลาง (Hair, J. F. et al., 2010); (Kline, R. B., 2016) ทั้งนี้ งานวิจัยครั้งนี้ใช้ ตัวแปรสังเกต จำนวน 67 ตัว ขนาดตัวอย่างที่กำหนดจึงอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์โมเดลการวัด

3. เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะครูปฐมวัย ซึ่งสร้างขึ้นจากการสังเคราะห์วรรณกรรม ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยออกแบบให้ครอบคลุมองค์ประกอบสมรรถนะทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การออกแบบกิจกรรมและการใช้สื่อการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวม และการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน รวมทั้ง 67 ข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นมาตรประมาณค่า (Likert Scale) ระดับ 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 หมายถึง น้อยที่สุด 2 หมายถึง น้อย 3 หมายถึง ปานกลาง 4 หมายถึง มาก 5 หมายถึง มากที่สุด

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบคุณภาพในสองด้าน ได้แก่ ความตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยความตรงเชิงเนื้อหาได้จากการให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คนตรวจสอบ ผลการประเมินค่า IOC อยู่ในช่วง 0.80 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และได้ปรับแก้ตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้จริง ส่วนความเชื่อมั่นตรวจสอบด้วยวิธี Cronbach's alpha ได้ค่าเท่ากับ 0.95 แสดงว่าเครื่องมือมีความสอดคล้องภายในที่สูง เหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานกับผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินงาน และขอความร่วมมือจากครูปฐมวัยที่เข้าข่ายเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้เข้าร่วมได้รับการชี้แจงสิทธิ ความสมัครใจ และการรักษาความลับของข้อมูลก่อนตอบแบบสอบถามการเก็บข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการ โดยแจกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด 370 ชุด และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 360 ชุด คิดเป็น อัตราการตอบกลับร้อยละ 97.30

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดดำเนินการด้วยโปรแกรม R ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์สถิติแบบโอเพนซอร์สที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพหุและการตรวจสอบโมเดลสมการโครงสร้างโดยสถิติที่ใช้ มีดังนี้

5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และแสดงระดับความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อสมรรถนะในแต่ละด้าน

5.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ใช้เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย โดยเริ่มจากการวิเคราะห์โมเดลลำดับแรก (First-order CFA) เพื่อยืนยันองค์ประกอบย่อยทั้งหมดด้าน จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์โมเดลลำดับที่สอง (Second-order CFA) เพื่อทดสอบว่าองค์ประกอบทั้งหมดสามารถอธิบายรวมกันเป็นปัจจัยเหนือระดับ (Higher-order Factor) ของสมรรถนะครูปฐมวัย (COMP) ได้อย่างมีนัยสำคัญ การเลือกใช้การวิเคราะห์โมเดลลำดับที่สองมีเหตุผลทางทฤษฎี เนื่องจากสมรรถนะครูปฐมวัยถูกมองว่าเป็น construct หลักที่มีหลายมิติย่อยภายใต้กรอบเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ Hair, J. F. et al., Kline, R. B. ที่ระบุว่า การวิเคราะห์โมเดลลำดับที่สองเหมาะสมสำหรับการตรวจสอบ construct ที่มีหลายมิติและมีสมมติฐานว่ามีมิติย่อยเหล่านี้สะท้อน construct หลักร่วมกัน ทั้งนี้ รายงานค่าน้ำหนักเชิงองค์ประกอบมาตรฐาน (standardized factor loadings) ของตัวแปรสังเกต โดยกำหนดเกณฑ์การยอมรับไว้ที่ค่า ≥ 0.50 และถือว่าดีเมื่อมีค่า ≥ 0.70 (Hair, J. F. et al., 2010); (Kline, R. B., 2016) นอกจากนี้ ยังคำนวณค่าความเชื่อมั่นเชิงประกอบ (Composite Reliability: CR) และค่าเฉลี่ยความแปรปรวนที่สกัดได้ (Average Variance Extracted: AVE) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงบรรจุมารวม ทั้งตรวจสอบความตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ด้วยเกณฑ์ที่เหมาะสม

5.3 การประเมินความสอดคล้องของโมเดล (Model Fit Indices) ตามหลักการของ Hu, L. T. & Bentler, P. M., Hair, J. F. et al. ใช้ดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ใช้หลักการของ ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) ดัชนีความกลมกลืน (Comparative Fit Index: CFI) ดัชนี Tucker-Lewis Index (TLI) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR) และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณที่คลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) โดยใช้เกณฑ์การยอมรับตามข้อเสนอของ (Hu, L. T. & Bentler, P. M., 1999); (Hair, J. F. et al., 2010)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างครูปฐมวัย จำนวน 360 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (81.40%) มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี (40.00%) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (76.40%) และมีประสบการณ์สอน 5 - 10 ปี (29.20%) นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สังกัดโรงเรียนขนาดกลางที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 120 - 719 คน (49.20%) การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครูปฐมวัยต่อองค์ประกอบสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน

(n = 360)

องค์ประกอบสมรรถนะ	$\bar{X}$	SD	Min-Max	การแปลผล
1. ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม	4.18	0.52	3.85 - 4.32	มาก
2. การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ	4.12	0.48	3.90 - 4.28	มาก
3. การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม	4.09	0.50	3.82 - 4.25	มาก
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน	4.15	0.46	3.88 - 4.30	มาก
5. การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง	4.07	0.54	3.80 - 4.22	มาก
6. การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน	4.10	0.49	3.86 - 4.26	มาก
รวม	4.12	0.50		มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูปฐมวัยมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม ($\bar{X} = 4.18$) รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน ($\bar{X} = 4.15$) และการวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ ($\bar{X} = 4.12$) ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.07$) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าครูปฐมวัยมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อองค์ประกอบสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในภาพรวมโดยทั่วไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก (First-order CFA)

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับแรก (First-order CFA) ดำเนินการเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างตัวแปรสังเกตที่ใช้วัดกับองค์ประกอบแฝง ทั้ง 6 ด้าน ของสมรรถนะครูปฐมวัย โดยพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐาน (Standardized Factor Loadings) ของตัวแปรสังเกตแต่ละข้อ ซึ่งเกณฑ์การยอมรับทั่วไปอยู่ที่ค่ามากกว่า 0.50 ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรสังเกตส่วนใหญ่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดแต่ละข้อมีความเหมาะสมในการสะท้อนองค์ประกอบแฝง ทั้ง 6 ด้าน ของโมเดลสมรรถนะครูปฐมวัย ทั้งนี้ การวิเคราะห์ในลำดับนี้มุ่งเน้นการยืนยันความตรงของตัวแปรสังเกตในแต่ละองค์ประกอบ โดยยังไม่รายงานค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล เนื่องจากการตรวจสอบดังกล่าวจะดำเนินการในขั้นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง ซึ่งเป็นโมเดลรวมของการวิจัยครั้งนี้ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของตัวชี้วัด (First-order CFA) ของสมรรถนะครูปฐมวัย
ทั้ง 6 ด้าน

องค์ประกอบสมรรถนะ	จำนวนตัวชี้วัด (Items)	ช่วงค่าน้ำหนัก องค์ประกอบมาตรฐาน	การแปลผล
1. ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม	11	0.57 - 0.82	อยู่ในเกณฑ์
2. การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ	12	0.55 - 0.80	อยู่ในเกณฑ์
3. การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม	10	0.53 - 0.79	อยู่ในเกณฑ์
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน	12	0.58 - 0.83	อยู่ในเกณฑ์
5. การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง	11	0.54 - 0.81	อยู่ในเกณฑ์
6. การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน	11	0.56 - 0.78	อยู่ในเกณฑ์

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวชี้วัดขององค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ทั้ง 6 ด้านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในช่วง 0.53 - 0.83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 0.50 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตทุกข้อมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบแฝงที่สอดคล้องกัน และสามารถใช้เป็นตัวแทนในการวัดองค์ประกอบสมรรถนะได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผลดังกล่าวสะท้อนว่าโมเดลการวัดในระดับลำดับแรกมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์ในระดับลำดับสองต่อไป

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองและความสอดคล้องของโมเดล (Second-order CFA & Model Fit)

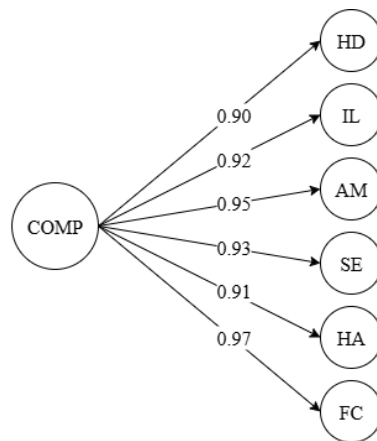
เมื่อผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับแรก (First-order CFA) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตทั้งหมดมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง (Second-order CFA) เพื่อยืนยันว่าองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง และการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน สามารถถูกรวมเป็นโครงสร้างเชิงแนวคิดเดียวกันในฐานะโมเดลสมรรถนะครูปฐมวัย นอกจากนี้ ได้ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลเพื่อประเมินความเหมาะสมโดยรวมของโมเดลการวัดที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้

ตารางที่ 3 สรุปค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานของสมรรถนะหลัก (Second-order CFA) ต่อองค์ประกอบย่อย
ทั้ง 6 ด้าน

องค์ประกอบสมรรถนะย่อย	ค่า standardized factor loading	การแปลผล
1. ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม	0.90	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้
2. การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ	0.92	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้
3. การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม	0.95	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้
4. การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน	0.93	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้
5. การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง	0.91	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้
6. การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน	0.97	อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะหลัก (COMP) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานต่อองค์ประกอบสมรรถนะย่อย ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในช่วง 0.90 - 0.97 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 0.50 สะท้อนว่าองค์ประกอบย่อย ทั้ง 6 ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง และการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน ต่างมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างที่เข้มแข็งกับสมรรถนะหลักของครูปฐมวัย ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ยืนยันได้ว่าองค์ประกอบทั้ง 6 สามารถสะท้อนโครงสร้างเชิงแนวคิดเดียวกันภายใต้กรอบสมรรถนะครูปฐมวัยได้อย่างมีนัยสำคัญ

$$\chi^2/df = 1.91, RMSEA = 0.050, CFI = 0.986, TLI = 0.985, SRMR = 0.040$$

ภาพที่ 1 โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง (Second-order CFA)

จากภาพที่ 1 แสดงโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยที่ผ่านการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง (Second-order CFA) พบว่า สมรรถนะหลัก (COMP) มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบสมรรถนะย่อย ทั้ง 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม (Holistic Development Knowledge: HD) การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning Planning: IL) การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม (Activity and Media Design: AM) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน (Supportive Environment Management: SE) การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง (Holistic Authentic Assessment: HA) และการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน (Family and Community Collaboration: FC) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.90 - 0.97 ซึ่งสะท้อนว่าองค์ประกอบแต่ละด้านสามารถอธิบายสมรรถนะหลักได้อย่างเข้มแข็งและชัดเจน นอกจากนี้ โมเดลโดยรวมยังมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\chi^2/df = 1.91, RMSEA = 0.050, CFI = 0.986, TLI = 0.985, SRMR = 0.040$) ตามเกณฑ์ที่เสนอไว้ จึงยืนยันได้ว่าโมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์และเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในทางวิชาการและเชิงปฏิบัติ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 6 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง และการสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน จะมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิจัยพบว่า โมเดลโดยรวมมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\chi^2/df = 1.91$, RMSEA = 0.050, CFI = 0.986, TLI = 0.985, SRMR = 0.040) จึงสามารถสรุปได้ว่าสมมติฐานข้อที่ 1 ได้รับการยืนยัน ในส่วน

สมมติฐานข้อที่ 2 ตัวแปรสังเกตที่ใช้อัตราองค์ประกอบสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน จะมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานที่อยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรสังเกตมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานตั้งแต่ 0.53 - 0.83 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับแรก และ 0.90 - 0.97 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสอง ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ 0.50 ตามข้อเสนอของ แสดงว่าสมมติฐานข้อที่ 2 ได้รับการยืนยัน

อภิปรายผล

ผลการยืนยันโมเดลสมรรถนะครูปฐมวัยด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบสมรรถนะทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบและบูรณาการ ไม่ใช่แยกส่วนเป็นทักษะเดี่ยว ๆ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดสมรรถนะของ McClelland, D. C., Spencer, L. M. & Spencer, S. M. ที่เน้นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรม ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ค่าดัชนีคุณภาพโมเดลอยู่ในระดับดีมาก ($\chi^2/df = 1.91$, CFI = 0.986, TLI = 0.985, RMSEA = 0.05, SRMR = 0.04) การค้นพบนี้ชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมต้องอาศัยสมรรถนะครูที่เชื่อมโยงกันหลายมิติ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เชิงพัฒนาการ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การประเมินผลพัฒนาการเด็ก และการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งโมเดลนี้ช่วยอธิบายบทบาทครูปฐมวัยได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบมากขึ้น (McClelland, D. C., 1973); (Spencer, L. M. & Spencer, S. M., 1993) การวิเคราะห์หลักองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในงานวิจัยนี้เผยให้เห็นว่า ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก (HD = 0.90) ทำหน้าที่เป็นฐานรากหลักที่กำหนดกรอบความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการเด็กในทุกมิติ ขณะที่การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ (IL = 0.92) และการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ (AM = 0.95) ซึ่งมีค่า loading สูงสุด ทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงความรู้ทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงในบริบทห้องเรียนปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน กลไกดังกล่าวสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Rodiah, R. et al. ที่ยืนยันว่าการจัดการศึกษาแบบองค์รวมต้องอาศัยการบูรณาการมิติสติปัญญา อารมณ์ และสังคมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ (Rodiah, R. et al., 2024) องค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (SE = 0.93) และการประเมินพัฒนาการเด็ก (HA = 0.91) ทำหน้าที่สนับสนุนให้กระบวนการทั้งหมดมีความต่อเนื่องและสามารถตรวจสอบผลลัพธ์ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับหลัก Developmentally Appropriate Practice (DAP) ของ Copple, C. & Bredekamp, S. ที่เน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการสำรวจของเด็ก และการใช้ข้อมูลประเมินจากสถานการณ์จริงในการปรับแต่งประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพัฒนาการรายบุคคล (Copple, C. & Bredekamp, S., 2021)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังสนับสนุนแนวทางของ OECD. ที่ระบุว่าสมรรถนะครูในการประเมินแบบองค์รวมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สามารถระบุจุดแข็งและจุดพัฒนาของเด็กปฐมวัยได้อย่างแม่นยำ โดยเฉพาะในบริบทการแข่งขันสูงของโรงเรียนเอกชนสังกัด สช. (OECD, 2019) ประเด็นที่โดดเด่นที่สุดในผลการวิจัยนี้ คือ องค์ประกอบความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน ($FC = 0.97$) ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด สะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ที่ครูปฐมวัยต้องรับมือกับความคาดหวังสูงจากผู้ปกครองและการแข่งขันในตลาดการศึกษา ในบริบทดังกล่าว สมรรถนะ FC จึงไม่ใช่แค่บทบาทเสริม แต่เป็น แกนหลัก ที่ขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กแบบองค์รวมให้เกิดผลสำเร็จจริง เนื่องจากช่วยสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เสริมศักยภาพการเรียนรู้เด็กทั้งในและนอกห้องเรียน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับ Carne, P. M. et al. ที่ระบุว่าสมรรถนะการสื่อสารและประสานงานกับผู้ปกครองเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของครูปฐมวัยยุคใหม่ (Carne, P. M. et al., 2024) รวมถึง Wathirunwong, T. et al. ที่ยืนยันในบริบทไทยว่าการสร้างพันธมิตรกับครอบครัวและชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับศักยภาพเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ซึ่งค้นพบนี้ไม่เพียงยืนยันโมเดลสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น แต่ยังเป็นเครื่องมือเชิงนโยบายสำหรับการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูปฐมวัยที่ตอบโจทย์ความต้องการจริงของภาคเอกชน (Wathirunwong, T. et al., 2025)

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยเรื่อง การศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญ ได้แก่

1. งานวิจัยนี้ได้พัฒนาและยืนยัน โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยเชิงโครงสร้าง (Second-order CFA Model) ที่มีความชัดเจนและผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างในบริบทโรงเรียนเอกชนไทยเป็นครั้งแรก โดยแสดงให้เห็นว่าสมรรถนะครูปฐมวัยสามารถอธิบายได้ในลักษณะ “โครงสร้างองค์รวม” ที่ประกอบด้วยสมรรถนะย่อยหลายมิติซึ่งเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่เพียงทักษะแยกส่วนรายด้าน

2. โมเดลสมรรถนะครูปฐมวัยที่ได้จากการวิจัยนี้ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม 2) การวางแผนและจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) การออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายและใช้สื่อที่เหมาะสม 4) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้รอบด้าน 5) การประเมินพัฒนาการแบบองค์รวมตามสภาพจริง และ 6) การสร้างความร่วมมือกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวสะท้อนกรอบแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม สติปัญญา ภาษา และการบริหารจัดการตนเอง (EF) อย่างครบถ้วน

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองแสดงให้เห็นว่า สมรรถนะครูปฐมวัยเป็นโครงสร้างระดับสูง (Higher-order Construct) ที่สามารถใช้เป็นกรอบแนวคิดกลาง (Core Competency Framework) สำหรับการพัฒนาครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนได้ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แสดงถึงความมั่นคงของโครงสร้างทางทฤษฎีและความเหมาะสมเชิงบริบท

4. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้ย้ซึ่งให้เห็นว่า สมรรถนะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อม และการทำงานร่วมกับครอบครัวและชุมชน มีบทบาทเชิงระบบร่วมกันในการขับเคลื่อนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่สามารถพัฒนาแยกส่วนได้ ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ช่วยขยายความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงสร้างองค์ความรู้เชิงโครงสร้างที่สามารถใช้เป็น ฐานข้อมูลทางวิชาการ สำหรับการออกแบบหลักสูตรพัฒนาครู การประเมินสมรรถนะครูปฐมวัย และการกำหนดนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัยจำนวน 360 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและ CFA ผลการวิจัยสรุปได้ว่า 1) ระดับสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนมีความพร้อมด้านสมรรถนะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม 2) โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ที่ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นอย่างดี โดยโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับสองมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ($\chi^2/df = 1.91$, CFI = 0.986, TLI = 0.985, RMSEA = 0.050, SRMR = 0.040) แสดงถึงความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล 3) องค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัย ทั้ง 6 ด้าน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติ อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้สะท้อนว่าแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทสำคัญต่อสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวคิดการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม และ 4) ผลการวิจัยยืนยันสมมติฐานของการวิจัยว่า โครงสร้างองค์ประกอบสมรรถนะครูปฐมวัยตามกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถใช้เป็นกรอบอ้างอิงเชิงวิชาการและเชิงปฏิบัติสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสรุป งานวิจัยนี้ได้ยืนยันกรอบสมรรถนะครูปฐมวัยเชิงองค์รวมที่มีความชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวิชาชีพครู การประเมินสมรรถนะ และการกำหนดแนวทางเชิงนโยบายด้านการศึกษาปฐมวัยในอนาคตสำหรับข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ 1) ใช้โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะ ทั้ง 6 ด้าน เป็นกรอบในการพัฒนาครูปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน สข. ทั้งด้านการอบรม การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง และ 2) ผู้บริหารและครูสามารถใช้โมเดลนี้เป็นเครื่องมือประเมินตนเองและกำหนดแผนการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและการสร้างความร่วมมือกับครอบครัว ในส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรขยายการศึกษาไปยังโรงเรียนของรัฐหรือโรงเรียนในบริบทอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของสมรรถนะครูในแต่ละบริบท และ 2) ควรดำเนินการวิจัยในลักษณะ longitudinal หรือใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตเชิงพฤติกรรมหรือการทดสอบสมรรถนะเชิงปฏิบัติ เพื่อเพิ่มความเที่ยงตรงของผลการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กันตวรรณ มีสมสาร. (2560). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูปฐมวัยในศตวรรษที่ 21. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 7(1), 45-56.
- ศิริพร ธรรมรักษ์. (2562). แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารวิจัยทางการศึกษา, 23(1), 77-94.
- สมปรารถนา ประสิทธิ์. (2561). สมรรถนะครูปฐมวัยกับคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้. วารสารครุศาสตร์, 45(2), 55-70.
- อัญชลี สงวนนาม. (2564). การจัดการเรียนรู้ปฐมวัยตามแนวคิดองค์รวม: บทเรียนจากการปฏิบัติจริง. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 50(3), 112-128.
- Carme, P. M. et al. (2024). What competencies should early childhood educators demonstrate? A Delphi study. *Frontiers in Education*, 9, 1422950. <https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1422950>.
- Copple, C. & Bredekamp, S. (2021). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*. (4th ed.). Washington: NAEYC.
- Hair, J. F. et al. (2010). *Multivariate data analysis*. (7th ed.). New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Hu, L. T. & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6(1), 1-55.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. (4th ed.). New York: The Guilford Press.
- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- OECD. (2019). *Providing quality early childhood education and care: Results from the Starting Strong Survey 2018*. Paris: OECD Publishing.
- Rodiah, R. et al. (2024). The importance of holistic education for early childhood: Integrating cognitive, emotional and social aspects. *Journal of Gemilang*, 1(3), 1-8.
- Spencer, L. M. & Spencer, S. M. (1993). *Competence at work: Models for superior performance*. New York: Wiley.
- Wathirunwong, T. et al. (2025). A study of early childhood teachers' competencies in strengthening executive functions in private preschool children in Thailand. *Journal of Lifestyle and SDGs Review*, 5(3), 1-22.